

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Літературні школи в українському та європейському гуманітарному просторі
Освітня програма	Філологія (українська мова і література)
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська мова
Викладач	Захарчук Ірина Василівна, докторка філологічних наук
CV викладача на сайті кафедри	https://www.rshu.edu.ua/kafedry-if/kafedra-mktisl/sklad-kafedri/121-personalii/1179-zakharchuk-iryna-vasylivna
E-mail викладача	z-a20500@ukr.net

Мета курсу: сформувати уявлення про головні стратегії літературознавчої думки в європейському гуманітарному просторі новітньої доби, стратегічні методологічні платформи при формуванні аналітичної оптики, розширити уявлення здобувачів освіти про українські контексти літературного процесу ХХ-ХХІ століть та сприяти впровадженню засвоєних знань к власні дослідницькі проекти та наукові розвідки.

Завдання курсу:

➤ ознайомлення з розвитком української та європейської літературно-критичної думки ХХ-ХХІ століть;

- аналіз художніх творів знакових постатей українського літературного процесу в епоху суспільних трансформацій;
- активне застосування провідних західноєвропейських літературознавчих методологій щодо опрацьованого літературного матеріалу.
- презентація стану сучасного українського та зарубіжного літературознавства в історико-культурній ретроспективі.

Навчальна дисципліна завершується складанням заліку.

У процесі вивчення курсу головна увага зосереджена на **набутті таких засадничих компетенцій:**

Загальні

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та усвідомлення специфіки професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

Фахові:

ФК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури.

ФК 7. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного світогляду ЗО, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 8. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

ФК 9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища.

ФК 10. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін, а також практичної підготовки здатний організувати навчальний процес у ЗЗСО (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови та літератури, керувати пізнавальною діяльністю здобувачів середньої освіти, формувати в них предметні компетентності; володіє професійними якостями учителя-філолога; здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН 3. На основі обізнаності з тенденціями розвитку літературного процесу в Україні, специфікою його перебігу в культурному контексті та з творами української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою уміє розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства, використовувати гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України, прилучення його до фундаментальних цінностей людства.

ПРН 5. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін, а також практичної підготовки здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність здобувачів середньої освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.

ПРН 7. В умовах педагогічної діяльності на основі методичної компетентності та аналізу передового педагогічного досвіду здатний шукати нові форми і методи навчання та здійснювати їх апробацію; проводити педагогічний експеримент; розробляти конспекти нетрадиційних уроків; аналізувати психолого-педагогічні особливості здобувачів середньої освіти різних вікових груп.

ПРН 15. На основі сформованих світоглядних позицій розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого

розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави; здатний власною державницькою позицією, особистою мовленнєвою культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

3.Очікувані результати навчання

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи здобувачі освіти **набувають такі знання:**

1. Засвоюють головні терміни, що презентують розвиток літературних шкіл в українському та європейському гуманітарному просторі..
2. Здобувають уявлення про діалог та співдію між українською та європейською літературознавчими концепціями.

1. Знають основні ідеї та підходи до презентації літературних шкіл.
2. Актуалізують засадничі типологічні паралелі між українською літературою та західноєвропейськими літературами в епоху суспільних змін та продукування нових інтелектуальних наративів.

уміння та навички:

1. Опрацьовують теоретичні праці представників літературознавчих шкіл та розбудовують множинні інтерпретаційні моделі.
2. Аналізують тексти українських митців – представників літературних угруповань і шкіл.
3. Описують культурну динаміку у ретрансляції літературознавчих підходів.
4. Здійснюють самостійний пошук інформації з проблематики літературних шкіл та творчо інтегрують її у власні наукові пошуки.

. 4. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Літературні школи в європейських координатах

Тема 1. Концепт літературної школи: теоретичний та методологічний вимір.

Тема 2. Зміст поняття філологічна школа в історії літературознавства.

Тема 3. Біографічний метод у літературознавстві.

Тема 4. Формування історичної школи в літературознавстві.

Тема 5. Психоаналіз та теорія архетипів.

Тема 6. Школа рецептивної естетики.

Тема 7. Феміністична теорія та критика.

Змістовий модуль 2. Моделі культурної ідентифікації в українському літературному просторі.

Тема 1. Автори і тексти в епоху суспільних зламів.

Тема 2. Психоаналітичний інструментарій Соломії Павличко.

Тема 3. Празька школа в українській літературі.

Тема 4. Київська поетична школа.

Тема 5. Нью-Йоркська група в історії української літератури.

Тема 6. Літературні угруповання в Україні в 1990-х.

Тема 7. Кітчева модель літератури в концепції Тамари Гундорової.

Тема 8. Наративи імперської літератури у версії Еви Томпсон.